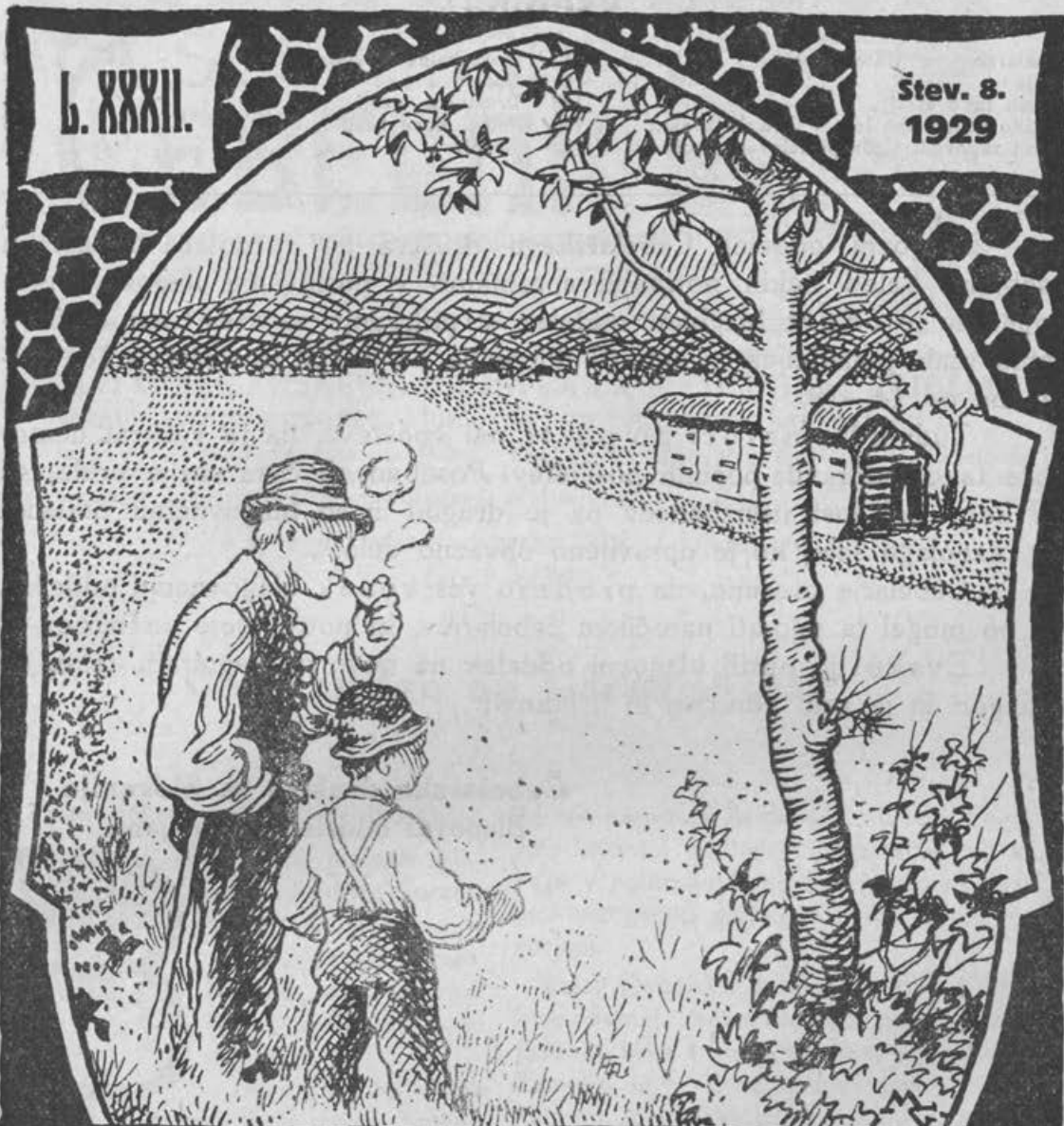

L. XXXII.

Štev. 8.
1929

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Vsebina:

Čebelarstvo na Gorenjskem	113	Opazovalne postaje	122
Sanje	116	Dopisi	124
Čebela in cvet	118	Društvene vesti	124
Lansko čebelarstvo v Julijski krajini	120	Podružnične vesti	125
Devet zapovedi glede pridelovanja voska	122	Drobiž	126

Blagovni oddelek Čebelarstva društva ne razpolaga z lastnim osebjem. Vsled nekih notranjih sprememb v poslovanju Jugoslovanske knjigarne je odprt blagovni oddelek v prihodnje za osebni nakup samo vsak ponedeljek in soboto dopoldne od 8—12 in vsako sredo popoldne od 14—18.

Tudi kdor naroči po pošti naj vpošteva, da je večkrat nemogoče takoj odpraviti poštnih pošiljatev. Posebno ob času sezije pride vse na kup; dolžnost uslužbencev pa je drugod in so blagovnemu oddelku na razpolago šele, ko je opravljeno obvezno delo.

Čebelarje prosimo, da prodajo ves vosek blagovnemu oddelku, da bo mogel ta ugoditi naročilom čebelarjev, ki potrebujejo satnice.

Evskol je pustil blagovni oddelek na novo impregnirati, tako, da rad gori in je zelo poraben in učinkovit.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo
Blagovni oddelek - Ljubljana.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma v društvenih zadevah je naslavljali na „Čebelarstvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za denarne in blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarске potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“, lugostov. knjigarna

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1929. / Številka 8.

Letnik XXXII.

Čebelarstvo na Gorenjskem.

Fr. D. Jug — Brezje.

(Dalje.)

3. Pašno polje v bohinjskem okrožju.

ohinj je najlepši planinski kraj na Gorenjskem ter zavzema v radovljiškem okraju, kar se tiče naravnih lepot, za Bledom prvo mesto.

Bohinjska dolina se razteza od Bohinjske Bele mimo Nomna skozi Bitnje do Bohinjske Bistrice (512 m) in odtod mimo Bohinjskega jezera do Zlatoroga. Ta daljava znaša 25 km. Vso Bohinjsko dolino obdaja venec planinskih gora, na katere hodi zaradi velikih prirodnih krasot od leta do leta več turistov, domačih kakor takih iz daljnih krajev.

Na desnem bregu doline se razteza južni del Triglavskega pogorja, na levem bregu pa štrle v višave Julijske Alpe. Na meji med Bohinjem in solnčno goriško deželo kipijo pod nebo slikoviti, rogati Lisec (1649 m), botanično slovita Črna prst (1844 m), Grodica ali Rodica (1965 m),

zaradi narodnih pripovedk sloveči Bogatin (2008 m) in Podrta gora (2086 m), ki veže v polkrogu Bohinjsko jezero oklepajoči velegorski greben s Triglavskim gorovjem.

Poleg planinskih in gorskih krasot odlikuje Bohinj znamenito Bohinjsko jezero (530 m), ki je 4 km dolgo in 45 m globoko. Zanimiv je v Bohinju tudi izvir Savice (805 m), ki priteka iz žive skale v romantičnem kraju nad Boh. jezerom ter pada v slapu 60 m globoko.

Bohinj pa ne slovi samo zaradi svojih krajinskih lepot, ampak čimdalje bolj tudi zaradi svoje zdrave lege. Zato prihajajo vanj iz raznih bližnjih kakor daljnih krajev več in več letoviščarjev. V poletnem času je v Bohinju vse živo turistov, ki se odtod popenjajo na gore, pozimi pa je tod čimdalje več smučarjev in drsalcev, ker je v Bohinju svet za zimski sport tako ugoden, kakor malokje; iz Ljubljane, iz Zagreba in kdo ve odkod prihajajo sem gori snega in ledu željni sportniki na zabavo.

Bohinj je tako rekoč deželica zase, ki jo od drugih gorenjskih krajev ločijo visoki gorski grebeni. V Bohinjski dolini je precejšnje število večjih in manjših vasi, ki so združene v župnije in tri občine. Prebivalcev je skupno okoli 5000. Preživljajo se največ z živinorejo. V novejšem času se zelo zanimajo za tujski promet ter so v Bohinjski Bistrici in ob Boh. jezeru že postavili več hotelov in vil za izletnike in letovišçarje.

Tudi čebelarstvo gojijo v Bohinju. Čebelarji se nahajajo po vseh vaseh in so že povečini organizirani. Zaradi kupčije z živimi čebelami čebelarijo v pretežni večini še s kranjčiči in z drugimi zistemi, ki so prikladni za razpošiljanje čebel.

Čebelno polje ni veliko, ker je vsa Bohinjska dolina hribovita ter so planine po večini tako visoke, da čebele nimajo dostopa. Čebelno polje se razprostira po vznožju Triglavskega pogorja. Meja tega čebelnega polja teče nekako od Soteske pri Babjem zobu čez srednje in Gornje Gorjuše mimo Koprivnika (969 m) in skozi Srednjo vas (620 m) nad Fužinami ter ob Jezeru do izvira Savice, odtod pa na drugi strani Jezera skozi Loški rovt nad Bohinjsko Bistrico in skozi Ravne, okoli Nemskega rovta (693 m) ter preko Bitnega do Nomna. Koliko to okrožje meri — kar prihaja v poštev ob primerjanju čebelne bere —, ni mogoče natančno dognati, vendar se lahko reče, da meri približno 30 km².

Bohinj ima svojo čebelarstvo podružnico s sedežem v Bohinjski Bistrici, oziroma v Bitnjah, h kateri so pridružene vse druge vasi. Vseh čebelarjev je v bohinjskem okrožju 22. Ti so v letu 1928./29. vsi skupaj zazimili 551 panjev čebel, in sicer 415 »kranjčičev«, 84 A.-Ž. panjev in 47 panjev drugih zistemov s premičnim delom. Tedaj odpade v bohinjskem okrožju na 1 km² približno 18 do 19 panjev čebel.¹

¹ V zadnji številki »Slov. Č.« se je v moj opis blejskega okrožja vrinila neljuba pomota. Blejsko okrožno polje ima 403 panje čebel in približno

Čebelna paša. Prvi čebelni izleti so v normalnih časih navadno ob koncu februarja ali v začetku marca. Prvo obnožino dobivajo čebele na telohu, leski in vresju. — Spomladansko pašo imajo čebele na vresju, regratu, češminu in borovnici, nekaj pa tudi na koščičastem sadnem drevju. — Poletna paša je najbolj izdatna v juniju na travnikih. V Bohinju cveto travniki še posebno obilno. Največ dajeta kadulja in skabijoza. V juliju imajo čebele nekaj bere tudi po gozdih in pašnikih, in sicer na timijanu ali materini dušici (*thymus vulgaris*), na meti (*mentha*) ter na raznih drugih gozdnih cveticah in na grmovju. Smreka medij tod navadno ob koncu maja ali v začetku junija, hoja (jelka) pa le redkokdaj (zadnjič je medila l. 1922.). — Jesenske paše v Bohinju ni; zato morajo čebele v ajdovo pašo prevažati drugam, in sicer jih že od nekdaj vozijo v kranjsko okolico, na kmetije okoli Cerkelj in Vodice. V novejšem času vozijo nekateri čebele tudi na Dolenjsko, in sicer v trebanjsko okolico. Ne prevažajo pa Bohinjci čebel tako daleč v ajdovo pašo zaradi pridobitve medu — saj bi se jim tudi ne izplačalo — pač pa zato, da dobijo čebele le nekaj zimske zaloge. Kajti pri čebelah, ki so zazimljene na samem sladkorju, je ogrožen njih spomladanski razvoj.

Zdravstveno stanje čebel je v Bohinju povoljno; o kužnih boleznih ni dosti slišati. Gojijo samo domače pleme (čistokrvne sivke). Na to pazijo tukaj tem bolj, ker izvažajo iz teh krajev največ čebel v inozemstvo, to pa po zaslugi splošno, tudi v

28 km² pašnega polja; torej odpade v tem okrožju na 1 km² 14 do 15 panjev čebel, ne pa 6 do 7 kakor je bilo pomotoma natisnjeno.

V 7. letošnji številki »Slov. Č.« omenjam na str. 99 rastlino ciprije. Latinska označba zanjo je *epilobium alpestre* (ne *alpestris*). Na gorah v Sloveniji sta dve vrsti: *epilobium montanum* in *e. alpestre*. Katera izmed teh dveh cvete po gorah okoli Bleda, mi ni znano. Slovenska imena: ciper, ciprije, čiprija, vrbovec (vide Cilenska in Pletersnika!).

tujini dobro znanega velečebelarja in izvoznika Strgarja, ki ima svoj dom v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici. Zato ne morem drugače, nego da pri tej priliki še posebej omenim in nekoliko opišem tega veleza-sluznega moža in njegovo delovanje.

Janez Strgar si je stekel neminljivih zaslug za naše čebelarstvo, ko je ne samo z razpošiljanjem živih čebel in matic na vse strani, temveč tudi s svojimi brošurami v raznih tujih jezikih razglasil slavo naše čebele skoro bi rekel po vsej Evropi. To nam izpričujejo stotera priznanja ter odlikovanja, ki jih je prejel iz vseh mo-gočih krajev.

Kako in v kakšni obliki razpošilja gosp. Strgar čebele v inozemstvo, ne morem razložiti. Hvaležni bi mu bili, ako bi nam to on sam v »Sl. Č.« opisal v posebnem članku. Zanimalo bo v nemali meri vse čitatelje.

Naj še navedem nekaj priznanj in odlikovanj, ki jih je dobil gospod Strgar iz inozemstva²: iz Güstrowa (Mecklenburg-Schwerin na Nemškem), iz Bromberga (Poznanjsko, 1904), iz Dornbirna (Vorarlberško, 1904), iz Danziga (Gdansk, 1905), iz Briega (Švica, 1905); prvo nagrado iz Tešina (Šlezija, 1905); pet najvišjih nagrad priznalno diplomo: iz Leobna (Avstrija, 1906); častno diplomo iz Allensteina (Vzh. Prusija, 1907); celo vrsto odlikovanj (zlate in srebrne kolajne) iz Dunajskega Novega mesta (1908) in iz Frankfurta. Tudi v novejšem času je dobil že več odlikovanj. Lansko leto (1928.) je dobil na jubilejni kmetijski razstavi v Ljubljani zlato kolajno za med in druge čebelarske potrebščine.

Pa ne samo odlikovanja zaradi dobre kvalitete, ampak tudi nešteto priznanj in pohval je dobil za dobro, točno in solidno postrežbo. Naj navedem le nekatere države, iz katerih jih je prejel: Holandsko, Prusija, Westfalsko, Bavarsko, Češko in Poljsko. Vsa ta priznanja so si seveda več ali manj podobna, zlasti pa v tem, da so

polna hvale. Naj navedem samo dva primera!

Predsednik okrajnega čebelarskega društva v Staphorstu na Holandskem piše dne 15. julija 1912: »Čebele, ki ste jih dne 8. julija t. l. odposlali, so dospele semkaj 13. julija v najboljšem razpoloženju. Pot je bila zelo dolga, čebele pa so tako vzorno zadelane, da bi bile mogle še več dni vzdržati. Imele so še dovolj hrane. Mojo najlepšo zahvalo! Sem prav zadovoljen.«

Iz Fürstenzella na Bavarskem sporoča dne 22. junija 1907 Josef Hausner: »56 čebelnih družin, ki smo jih pri Vas naročili, je dospelo dobro ohranjenih. Naši člani so vsi navdušeni za Vaše kranjske čebele. Izrekam Vam s tem dolžno zahvalo naših članov in Vam zagotavljam, da bomo tudi v prihodnjem letu Vaši naročniki.«

Vojna vihra je g. Strgarju delo skoraj onemogočila, po vojni so pa nastale izvozne težave. Zadnji dve leti se izvoz naših čebel polagoma zopet razvija. Kakor čujem, ima g. Strgar to leto glede kupčije z živimi čebelami in z maticami že precej živahne stike z inozemstvom. Bog daj, da bi že kmalu prišli zopet na stara pota!

G. Ivan Strgar pa ni samo dober propagator in izvoznik naših čebel, ampak je tudi zvežban in zelo vnet čebelar, ki obratuje z večjim številom panjev raznih zistemov. Tudi je voditelj bohinjskih čebelarjev in že več let predsednik ondotne čebelarske podružnice. Bil je svoj čas tudi sotrudnik našega lista ter deluje še v sedanjem času pri centralnem čebelarskem društvu kot odbornik.

Končno moram še omeniti, kar se tiče kupčije z živimi čebelami v radovljiškem okraju, da se je to leto (1929.) obrnilo že na bolje, nekaj zato, ker je v nekatere tuje države izvoz naših čebel dovoljen, nekaj pa tudi zaradi letošnje hude zime, ker je v domači deželi izmrlo veliko čebel. Spomladi je bilo živahno povpraševanje po plemenjakih »kranjičih«, ki so jih plačevali po 175 do 200 Din za panj.

(Dalje sledi.)

² Po njegovi nemški brošuri.

Sanje.

Iv. Jurančič v Andrencih.

Lepega, poznega jesenskega dne sem opazoval tiste ljubke izlete, ko čebele zadnjič v letu izletavajo ter se tako rekoč poslavljajo od svojega gospodarja. Tupa tam še prinese katera čebela rumeno obnožino. Ti izleti so nekako dostojni, nedolžni in bolj mirni, nego so spomladni, ko hoče vse naenkrat iz panja, kakor hitro zasije solnce dovolj toplo. Prijetno je bilo gledati to čebelno veselje, sam s seboj pa nisem bil prav zadovoljen. Večmesečno telesno in duševno delo preteklega poletja me je tako zdelalo, da so me mučile vse mogoče bolečine. Navsezadnje se me je lotila še zgaga, tista neprijetnost, ki se uveljavlja, kadar se iz pokvarjenega želodca izpahujejo plini, v prsnem košu in v goltancu žgoči tako, kakor bi ju ometal z žarečo metlo in o kateri pri nas pravijo, da koga »dero«. V otroških letih sem večkrat slišal stare ženice, ko so v zdravilo proti zgagi priporočale: »Pred Jurijem moraš na tiste rjave mravlje (ruske) hukati«, t. j. skozi usta nanje dihati. Tega zdravila se v jeseni seveda nisem mogel poslužiti, ker ima sv. Jurij svoj dan že v aprilu. Drugi so proti zgagi priporočali česen, čebulo, hren in ne vem kaj še, nekateri celo »en kravji požirek« žganja. Seveda sem se odločil — cenjeni čitatelj je menda že uganil — za poslednje zdravilo. Preden pa sem ga pognal po grlu, sem po svoji čebelarški modrosti poskusil še eno medecino. Dejal sem si: »Kaj pa, ko bi zoper zgago pomagal med? Priporočajo ga kot zdravilo zoper vse mogoče bolezni, in tako utegne pregnati tudi zgago« ter si po večerji privoščil kake tri žlice medu, nato pa ga — kajpada — zalil s požirkom slivovke (ki pa ni bil »kravji«, ampak navađen). Potem sem mirno legel spat.

Dragi tovariši čebelarji, izvrstno sem jo pogodil! Zdaj ne verjamem samo, ampak vem, da se po zaužitju medu sladko spi. Zgaga je v nekaj minutah ponehala, pa sem spal izvrstno in prijetno sanjal.

Sanjalo se mi je, da je lep poletni dan in da čebele živahno letajo. Od južne strani, od gozda, se je proti meni pomikala cela truma ljudi. Bili so čebelarji, sami dobri znanci in prijatelji iz vseh časov mojega čebelarskega življenja. Po prijaznem medsebojnem pozdravljanju so došleci povedali namen svojega prihoda: radi bi me obiskali, še preden se ta ali oni izmed nas preseli k sv. Ambrožu. Med dobrodošlimi prijatelji so bili gg. Josip in Miha iz Celja, Davorin in Franjo iz Ptuja, Klemen in Luka iz Maribora, Jože in Avgustin iz Ljubljane, Majnik iz Gabernika (katerega ob takih prilikah sploh nikdar in nikjer ni manjkalo), Simon iz Slovenjga Gradca in še mnogi, pa mi imena vseh niso ostala v sanjskem spominu.

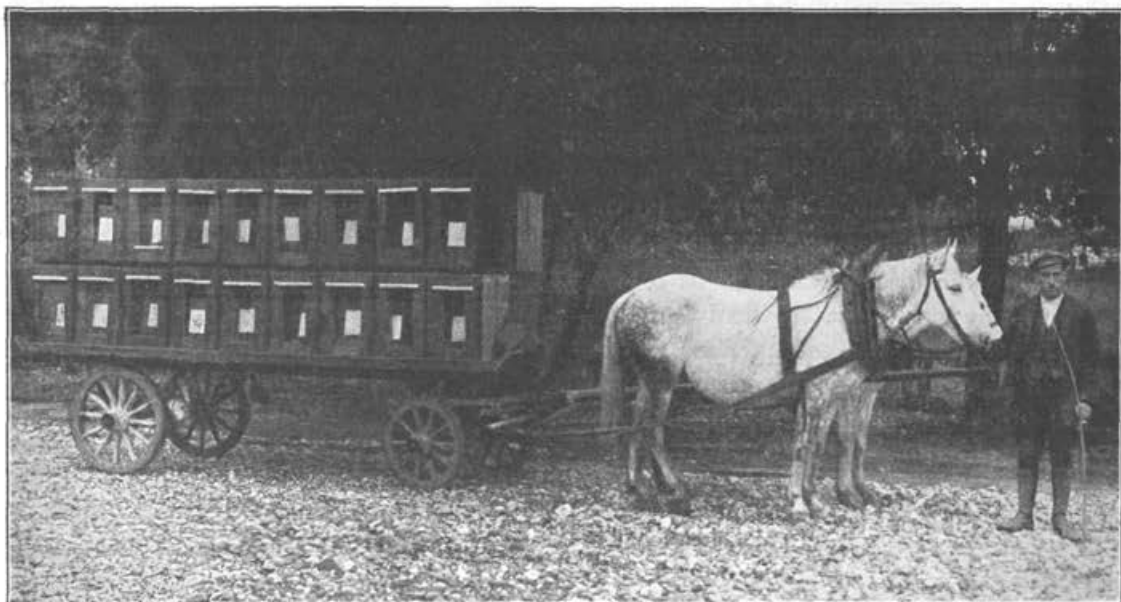
Prva točka našega sestanka je bila seveda ogled čebel. Miha je vprašal: »Koliko imaš muh?« Odgovoril sem: »Že trideset let vedno enako: poleti po 50, vzimujem pa jih po 35.« Davorin je opazil: »Orodja imaš čudovito malo!« — »Dober mojster potrebuje malo orodja,« sem odvrnil. »Ne zamerite, prijatelji, če se malo pobaham; upam, da ste za šalo dovzetni.« Klešče, pero, struglja, kozica, sipalnik, razen tega točilo, preša za vosek in še stiskalnica za satnice ter koš za ogrebanje rojev, to mi pri obratovanju zadostuje. Pardon! Na svojo pipo za tobak sem pozabil.« Oglasil se je Franjo: »Kje imaš pitalnika? Kako pa krmiš?« — »Krmil — v pravem pomenu besede — sem v vsem svojem življenju samo dvakrat, namreč tedaj, ko je zaradi neugodnega vremena splošno grozil glad. — Kadar je resnično treba pitati, si čebele same naredijo skledico, ki jim najbolj ugaja: ko je treba, na-

lijem v prazen sat razredčenega medu ali sladkorne raztopine, vzamem iz panja prazen sat ter ga nadomestim s pravkar napolnjenim, pa je krmljenje izvršeno. Sicer pa shranim v jeseni prilično število medenih, polnih satov za morebitne pomladne potrebe. Tako je krmljenje pri meni zelo omejeno.«

Po končanem pregledovanju smo posedli za dolgo mizo na trati ter ob pri- grizku kruha in kupici sadjevca začeli pro-

terih imena najdeš v prvih dveh, treh letnikih, so že pokojni — blag jim spomin — razen dveh, ki sta pero odložila. Pa mi ne zameri, če se ti zdi, da sem se že spet nekoliko pobahal. — Torej k stvari!

Tvoja kritika zadeva, oziroma zagovarja mnenje, da so razna čebelna opravila strogo vezana na izvestno starost čebel. Z besedami, da »se čebele v svojem delovanju ravnajo po potrebi, ne glede na starost«, nisem rekel, da starost sploh nima

Voz na vzmeteh za prevažanje A.-Ž. panjev.

ste pogovore, ki se seveda niso za las odmeknili od čebel.

Čez nekoliko časa je začel Josip: »Kaj pa je s teboj? Za gotovo sem pričakoval, da boš na mojo kritiko v »Čebelarju« št. 11, str. 167, reagiral, pa se nisi oglasil, kakor da se te sploh ni tikalo.«

»Dragi moj,« sem povzel, »nisem nameraval stvari razprejati in pred javnostjo razgrinjati nekakšno nesoglasje s starim prijateljem. Zdaj pa, ko si prišel k meni in me sam opozarjaš, se lahko pogovoriva. Tvoja kritika me ni prav nič vznemirila, le malce nejevoljen sem bil. Rekel sem si, da bi bil ti staremu svojemu prijatelju vendar lahko prizanesel, in če že ne svojemu prijatelju, pa vsaj najstarejšemu »Čebelarjevemu« sotrudniku. Vsi namreč, ka-

nobene vloge, kakor trdiš v 6. odstavku kritike. Poudarek je na besedah »v potrebi«, potrebo pa narekujejo izvestni vplivi, namreč vreme, pašne razmere, temperatura, letni časi itd. Kadar ni ugodnega vremena, potrebne toplote in dobre paše ali kadar pomanjkanje živeža, preneha vse delovanje v čebelnem panju, in sicer ne glede na njih starost.

Kar hočeš zagovarjati, prav to pobijaš. N. pr.: »Kolikor je meni znano, so Švicarji dognali, da stare čebele, to so nabiralke, v sili... prevzamejo zopet lahko tudi posle dojk.« Dobro! Čemu torej ugovor? Gre samo za možnost, za sposobnost. Ako ni možnosti, tudi v sili ni udejstvovanja! — Prav tako priznavaš

v 8. odstavku Zanderove besede: »Bilo bi pa napačno misliti, da je delovanje čebele neizpremenljivo vezano na določeno starost. Ravna se pač do tačasnih razmer. h.

V tretjem odstavku odzadaj zveni izraz »usehle žleze« pač dokaj nestrokovnjaško. Žleze, katerim se pripisuje tvoritev mlečja ali hranilnega soka, ostanejo pri odrasli čebeli skoraj vse življenje neizpremenjene. Tudi kake druge žleze pri čebeli ne »usahnejo«; dokler delujejo, se razvijajo v razmeroma obilne, ko pa delovanje ustavijo, se skrčijo.

Da vsakdo sam spozna, koliko je na stvari resnice in koliko bajke, naj si živo pred oči stavi novovsajen roj. V roju so najmlajše čebele stare najmanj en teden; le nekaj posameznih je mlajših, ki so jih starejše v gneči in v silnem vrvenju potegnile s seboj. V roju traja cele tri tedne, preden začne prvi naraščaj lesti iz celic. Tačas je v panju velika množina — do 10.000 glav — odprte zalege, ki potrebuje dan na dan hrane. Tudi vosek se proiz-

vaja ves ta čas, če roju nismo dali izdelanih satov. Ako je vreme ugodno in roj ne trpi pomanjkanja, se v panju vse vrši redno, se zida satovje in je zalega pravilno oskrbovana. Čez tri tedne pa, ko začnejo iz celic prihajati prve mlade čebele, so tiste, ki so prišle z rojem, stare okroglo štiri tedne. To je za čebele gotovo že visoka starost. Rojenje vendar ni nikak izreden dogodek, temveč čisto naraven pojav, torej niso stare čebele le v sili krmile zalego, proizvajale vosek, sploh vršile redno in pravilno notranje posle. Mlečje ali hranilni sok se kolikor toliko brez prenehanja proizvaja leto in dan, torej tudi v časih, ko mlajših čebel v panju sploh ni, t. j. v prav omenjenem primeru tri tedne po rojenju in v prvi pomladi. Ker pa živi matica tudi vso zimo in obstoji njena hrana izključno iz čistega hranilnega soka, ga morajo čebele proizvajati tudi v zimskem času. Čeprav gre tukaj za manjšo množino, se vendar s tem izpričuje zmožnost tudi starejših čebel. (Dalje prih.)

Čebela in cvet.

J. Mayer v Dobu.

(Dalje.)

Neverjetno je, kolike množine znosi močna čebelna družina v teku 1 leta. V mislih imam eno razvojno leto od srede marca do zadnjih dni septembra. Lansko leto, t. j. 1928., mi je panj, kakor je pokazala tehtnica, prinesel vse leto 56·70 kg snovi. Teža je vsekakor vredna omembe. Odvzel sem čistega medu 31 kg. Ako odštejem 15 kg medu, ki sem mu jih pustil za zimsko zalogo, ostane še vedno lepa teža 11·70 kg. Ta teža vsebuje znošeno vodo in obnožino ter porast čebel in voska. Voska pač ne more biti več nego kvečjemu 1 kg. Menim, da pogodim pravo, če razdelim takole: voda tehta 5 kg, obnožina 2 do 3 kg, porast čebel in voska pa 3 do 4 kg. Koliko takih malih hlebčkov obnožine mo-

rajo znositi, da se nabere snovi za 2 do 3 kg skupne teže!?

Vendar niso rastlinam vsi zgoraj imenovani gostje ljubi in dragi. Mnoge rastline se znajo nepoklicanih gostov ubraniti. Tako n. pr. izločata smolnica (*viscaria vulgaris*, Pechnelke) in kukavičja lučica (*lychnis flos cuculi*, Lichtnelke), ki sta na naših travnikih pogostni rastlini, lepljivo smolo, ki odvrča mravlje. Druge rastline skrivajo medovnike v posebne ostroge in dovoljujejo obisk samo čebelam in čmrljem. Mrtve koprive (*lamium*, Taubnessel) imajo velike cvetove, ki so namenjeni samo čmrljem, ker morejo samo oni s svojim visokim hrbtom doseči prašnike in brazdo, ki leže pod »nebom« cvetnega venca. Medovniki mrtve koprive izločajo precej nektarja (otroci smo ga mnogokrat srebrali iz odtrganega cveta), pa jih čebele vendarle

ne obiskujejo. Morda jim je zoprni duh, ki je lasten vsem mrtvim koprivam.

Rastline same vabijo žuželke v poset. V ta namen uporabljajo kaj različna sredstva.

Na prvem mestu je omeniti pelod ali cvetni prah. Kako smešno šegavo koračajo čebele z obilnimi »hlačnicami« po panjski bradi! Čebelar pa se smeje iz povsem drugačnega razloga: smeje se, ker je vesel prve pomladne obnožine. Saj mu je znamenje, da se bliža boljši in lepši čas... Izkušen čebelar vestno opazuje izrojence in drugce ter vesel zaznamuje panj, v katerem nese čebela obnožino, češ: »Ta se je že izprašila in že zalega!« Razne rastline dajejo raznobarvno obnožino: ajda sivo, divji kostanj temnordečo, pasji zob vijoličasto itd. Čebele donšajo te hlebčke v svojih koških na nogah neumorno in jih odlagajo v celice. V njih pregnetejo obnožino, potem pa jo pokrijejo s tanko medeno plastjo. Po potrebi jemljejo pregnateno obnožino iz celic in jo, pomešano z medom, porabljajo za hrano in krmo. Nekatere rastline nudijo čebelam samo pelod, tako n. pr. mak.

Drugo enako važno sredstvo, s katerim privabljajo rastline tudi čebele v posete, je **nektar**. Nekatere cvetice nudijo čebelam, odnosno žuželkam, precejšnje množine nektarja. Omeniti je, da je pre mnogo cvetic, ki nudijo čebelam nektarja in peloda hkrati. Za nas čebelarje so posebno važne rastline, ki čebele na njih naberejo veliko medu. Ob ugodnem vremenu med ajda tako izdatno, da ni redke dnevi donos 3 do 4 kg na panj. Ob suhih, vročih poletjih med na Krasu tudi kadulja zelo izdatno.

Kaj vodi čebele k medu in k pelodu? Na mnoge rastline jih vabi poseben vonj, ki ga čebele čutijo na vprav velike daljave. Nam čebelarjem je tak vonj, ki ga veter nosi daleč preko polja z ajdovih njiv, dobro znan. Cvetočla lipa, pa naj je v gozdu še tako skrita, razširja daleč naokrog omamljiv duh in opozarja čebele na daleč, da je že odprla svoje medene studenčke. Kdo ne pozna ponižne vijolice

ali neznatne resedice (reseda odorata, Resede)? Obe imata cvet, ki ne bije v oči, pa ju vendarle hitro najdemo, ker nas k njima vodi nos. Koliko močnejše ščegeta njun prijetni vonj po nosku tenkočutne čebelice.

Razen tega opozarjajo čebele pisani cvetovi, kjer jim je iskati dobrot. (V barvanju cvetov je narava nedosežna umetnica. Pa tudi v narejanju šopkov.) Ali ste že opazovali, kako priroda veže šopke? Le pogledjte na cvetočo hruško! Šopek snežnobelih cvetov je obdala z nežno zelenimi listi. Pogledjte na jablano! Vsak cvet je rožnato nadahnjen. Ali ste že opazili, da se škrlatno rdeči makov cvet blešči že od daleč, pa naj je še v toliki tropi drugobarvnih cvetic? Mar ni cvetoči kostanj svojevrstna umetnina velike lepote? V okviru košatega temnobarvnega vejevja se belijo, rumenijo ali rde svečniki-stožci z 20 do 30 cvetovi.

Priroda se ni zadovoljila s tem, da čebelo opozarja, kje cvete rastlina, iz katere lahko zajema zaželene dobrote, ampak je čebelici tudi izmarkirala pot, po kateri pride v cvetu najlaglje do iskanega zaklada: cvetne liste je znotraj obarvala z rožnatimi ali rumenimi lisami, ki se stekajo proti notranjosti cveta in kažejo, kod se najlaglje pride do medu. In da bo čebela pri svojem pirovanju sedela, je priroda iz cveta moleče prašnike opremila z nekako deščico, podobno bradi pri panju ali deski naletnici pri golobnjaku. Čebela sede na pestič in na prašnike, oplodi brazdo s pelodom z drugega cveta, s prašnikov pa odnese pelod. In kako lep je grozd snežnobelih cvetov robinije ali (napačno ime!) akacije!

Mnogo je rastlin, ki tvorijo male, neznatne cvetove. Tudi do teh morajo priti oplojevalci — čebele. Zato se taki cvetovi strinjajo v večje skupine, ki jih čebele lahko opazijo že od daleč. Naj omenim le nekatere skupine cvetov: grozde tvori vresje (erica), ki ima poleg tega vse cvetove obrnjene v isto smer, da čebele ne zgrešijo nobenega. Daleč vidno kito tvori lipovka ali španski bezeg (syringa).

Velike, krožnikom podobne kobile tvorijo bezeg (*sambucus*) in vsi peteršilji itd. Male cvetove spletajo v velike koke navadna solnčnica (*helianthus*) in marjetica (*bellis perennis*) itd. itd.

Mnoge cvetice privabljajo čebelo s pisanimi cvetovi, na katerih se družita po dve različni barvi. Kako lepe so belo-

ru-mene zvezdice navadne ivanjščice (*chrysanthemum leucanthemum*) ali kako lepo je modro oko potočnice (*myosotis*), ker ga obdaja rumen privenček!

Pa tudi barvni kontrasti povzročajo, da je cvet viden v daljavo, n. pr. belo-črni cvet boba (*vicia faba*), ali pa belo-rdeči cvet fižola itd. itd. (Dalje sledi.)

Lansko čebelarstvo leto v Julijski krajini.

Pavel Gorkič.

retaklo leto je bilo za čebelarstvo precej pomembno, tako glede paše, kakor glede čebelarstvih posvetovanj, ki so se vršila.

Dne 12. avg. l. l. se je vršil v Cronvelli (Združene države ameriške) mednarodni entomološki kongres (zborovanje žuželkoslovcev). Takrat je zboroval tudi klub Apis v Ženevi. Od 10. do 17. sept. t. l. se je vršil v Turinu VIII. medn. čebelarški kongres.

V koliko so bila vsa ta čebelarstva zborovanja za čebelarstvo koristna, bo pokazala prihodnost. Nas vse bolj zanima, kako se je čebelarilo v naši ožji domovini. »Sl. Č.« je kdaj pa kdaj poročal, kako čebelarijo po Sloveniji, jaz pa hočem povedati, kako smo čebelarili v Julijski krajini. Zaradi boljšega razumevanja mojega poročila pripominjam, da vodim čebelarstvo g. Žnidaršiča v Ilirski Bistrici in da imam svoj čebeljak pri Gorici.

Kakor povsod tako tudi pri nas pomlad ni bila baš povoljna. Paša na pomladanskem vresju je v okolici Cerkna popolnoma odrekla; lažje panje smo vzeli iz paše tako, kakršne smo postavili. Vzrok temu je bilo mrzlo vreme, ki je trajalo ves čas paše. Panji so vidoma pešali.

Več upanja smo stavili na pašo na robiniji (akaciji) v goriški okolici. Vreme je bilo med to pašo razmeroma dobro, toda oslABLJENE družine niso dosegle tege, kar bi morale. Nabrale so povprečno le po 10 do 15 kg. Vse boljše so se izkazali panji

goriških čebelarjev, ki so nabrali do 25 kg. Da so se panji Goričanom razvili pravčasno, to je do paše na akaciji, je največ pripomogla črešnja, ki cvete kake štiri tedne pred akacijo.

Črešenj je v goriški okolici jako mnogo. Kolike važnosti je za čebelarstvo to sadno drevje, ve le tisti, ki ga opazuje med cvetenjem, to pa leto za letom, kakor ga opazujem n. pr. jaz.

Da na pašo pripeljane čebele niso dosegle tistih uspehov, ki bi jih bile morale, je tudi krivda čebelarjev samih: postavili so kakih 800 panjev na dolžino 4 km, mesto da bi jih primerno porazdelili.

Goriški čebelarji so svoje čebele prepeljali po akacijski paši na pravi kostanj v okolici Čedadada. Ta paša je za goriške čebelarje skorajda glavna paša: čebele se razvijejo na akaciji do viška svoje moči, nakar izkoristijo pašo na kostanju, ki se pričinja kake štiri tedne po akaciji. Najbolj ovirajo pašo na kostanju kratki nalive, ki cvetje popolnoma izperejo: tisti dan po dežju ni skoraj nikakega donosa. Na pašo v okolici Čedadada bi lahko postavili stotine panjev brez posebne škode. Kostanjevi nasadi so zelo obširni. Segajo od bivše državne meje mimo Čedadada do Šempetra ob Nadiži. Škoda je le, da tamošnji kmetje neusmiljeno izsekavajo kostanjeva drevesa. Prodajajo jih precej drago raznim tovarnam, ki izdelujejo iz njih tanin. Kostanjev les je jako bogat s taninom.

Paša na pravem kostanju je bila preteklo leto jako povoljna. Panji so nabrali do 30 kg. Kakor že povedano, se panji na

kostanjevi paši razvijejo jako dobro. Obnožine nanesejo cele sate. Dve neprijetni lastnosti pa ima kostanjev med, namreč to, da je grenak in da ima jako močan duh, ki rad privabi roparice. Pri drugih pašah, razen pri ajdovi, tega ni opaziti. Grenak okus ima kostanjev med le takoj po trčanju, pa ga sčasoma izgubi. Temu medu pa tudi očitajo, da povzroča grižo, ako čebele prezimujejo na njem. Temu pa moram iz svoje izkušnje najodločnejše oporekati. Celo letos, ko je bila zima tudi na Goriškem izredno huda, niso panji, ki smo jih zazimili izključno na kostanjevem medu, oboleli za grižo.

Kmalu potem, ko so družine napolnile medišča s kostanjevim medom že do polovice, se je začela pod Snežnikom glavna paša na travnikih, ki pa je bila nekako srednje dobra. Panji so nabrali do 20 kg. Računali smo tudi s pašo na žajblju (kadulji) ob istriški obali, ki je pa zaradi suše povsem odpovedala.

Ni še končala paša na travnikih, pa je nenadoma začela mediti hoja, in to v toliki meri in tako zgodaj, kot še nobeno leto. Jaz sem opazil prve znake mane dne 27. julija, v snežniških gozdovih pa je drevje gotovo začelo mediti že prej. Nekateri tukajšnji čebelarji so svoje čebele vzeli iz travniške paše in ž njimi odhiteli v gozdove v bližino Postojne. To je bilo po mojem mnenju pogrešeno glede na kakovost medu: donos na hoji je namreč res bil dober, a čebele so močno opešale. Temu je bilo krivo, ker so sproti z medom zalile vse prazne celice in matica ni imela kam zalegati.

Goriški čebelarji so postavili svoje čebele tudi v trnovski gozd nad Gorico. Tam so dobro opravili. Na splošno smo na vseh pasiščih opazili močno pomanjkanje vode, kar je umljivo zaradi velike suše in zaradi kraškega sveta. Čebele so povsod stikale za vodo; mnogo jih je utonilo po vodnjakih (kalih), kakršne imajo po Krasu.

Med smo iz panjev trcali večinoma po dvakrat, nekateri celo po trikrat. Posebnost paše pa je bila letos, da so brale čebele

po nekaterih pasiščih tako gost med, da ga ni bilo mogoče trcati. To se je pripetilo v snežniških gozdovih, v vseh dolinah okrog Snežnika ter tudi v Il. Bistrici. Isto se je baje godilo tudi ponekod v Sloveniji in v hrvaškem Primorju.

Tisti čebelarji, ki niso vedeli za gozdno pašo, so peljali čebele na pašo k izlivu Soče. Tam so obširna pasišča na vrbaku ali na zlati rozgi (solidago). Ta rastlina nudi katera leta jako izdatno pašo. Vrbak je pred nekoliko leti tako medil, da smo med trcali po trikrat.

Jaz prevažam svoje čebele že več let v omenjeno pašo in sem vedno zadovoljen. Samo lansko leto sem se opeknel, ker so nabrale zaradi velike suše le po nekoliko kilogramov. Prejšnja leta so mi dali panji po 7 do 8 kg, kar je za ta čas, ko je ni nikjer drugod, jako zadovoljivo. Ko cvete vrbak, ne sme biti velike suše, sicer ovne cvetje na tamošnjem peščenem svetu kaj hitro. Preveliki nalivi mu tudi močno škodijo, ker preplavi voda cvetoče rastline in ker potone ob takih prilikah mnogo čebel, ki obletujejo iz vode moleče cvetove. Na pašo na vrbak so prevažali že pred vojno; celo kobaridski čebelarji priromajo s svojimi panji nanjo.

Ajda je na Krasu vsako leto slabša. Kakor vse kaže, bodo čebelarji polagoma opustili vsa ta pasišča.

Iz povedanega je razvidno, da lansko leto za čebelarstvo ni bilo slabo. Marsikateri čebelar, ki se prej ni mogel odločiti, da si omisli nove panje, si jih je napravil letošnjo zimo. Tukaj se čuti zanimanje za A.-Ž. panj celo pri čebelarjih, ki se prej niso mogli zanj ogreti. Nič čudnega ni to, saj je lansko leto triumfiral na vseh pasiščih. Za koliko stotisočev je obogatil naše narodno premoženje, ker bi brez nje ga ne dosegli niti polovico tega, kar smo! Zato je naša dolžnost, da našega »Sl. Č.«, ki je največ pripomogel k temu, da se je A.-Ž. panj tako razširil, gmotno podpremo. Žrtvujmo po 3 kg medu in plačajmo naročnino v upanju, da bo tudi letošnje leto tako medeno!

Devet zapovedi glede pridelovanja voska.

I. Kosi — Celje.

1. Ne puščaj prestarih satov v panjih, temveč odstrani vse, ki so že preveč črni, plesnivi ali drugače pokvarjeni, ter jih namoesti s celimi satnicami. Na ta način boš satje polagoma obnovil. Izločene stare in pokvarjene sate stlači na toplem v trde kepe. Prav tako z vsemi prizidki, ki si jih postrgal pri pregledovanju panjev s panjskih sten in z matične rešetke ter jih shrani vse skup v kaki posodi, ki se dobro zapira.

2. Kadar spomladi snažiš dna panjev, ne zavrzi drobirja, ampak ga presej na ne pregostem situ. Mrtve čebele, ki ostanejo na situ, pokopaj, očiščeni drobir pa daj k voščinam, zakaj v njem je mnogo voska.

3. Če pri točenju medu odkrivaš medene sate, spravljal pokrovce. Po točenju jih v topli vodi izluži in stisni v kepe, posuši ter shrani do kuhanja voska. Pridobljeno sladko vodo pokladaj čebelam ali pa skuhaj iz nje medico.

4. Pri kuhanju voska ne smeš uporabljati železne ali pocinkane posode. Ako pride brozga v stik s tema kovinama, postane vosek rjav, oziroma zelen.

5. Voda, v kateri boš kuhal vosek, mora biti mehka, torej deževnica ali vsaj potoč-

nica. Kepe voščin zdrobi, preden jih deniš v vodo, nato pa kuhaj toliko časa, da brozga začne pomalem vreti.

6. Vreča ali platno za stiskanje brozge naj bo iz močnega, ne pregostega, najbolje iz domačega platna, da pri stiskanju ne počí in ne dobiš črne brozge med vosek.

7. Oblj stiskalnico in vrečo za stiskanje z vročo vodo, preden vliješ brozgo v njo in začneš stiskati, da se vosek prenašlo ne trdi in se preveč ne prime stiskalnice oziroma vreče.

8. Brozgo stiskaj (prešaj) na koncu kolikor mogoče močno, da dobiš iz voščin več voska. Ko pa si vse izprešal, pusti čisti vosek, da se ohladi, nakar ga vzemi iz posode ter mu spodaj odstrgaj kalež.

9. Očisti že pridobljeni vosek še enkrat na ta način, da ga zdrobiš ter prekuhaš v mehki vodi. Pri vrenju posnemaj pene tako dolgo, da bo gladina na vosku čista, torej brez pen, nato pa ga postavi s posodo vred kam na toplo, da se bo prav počasi ohladil. Ko je popolnoma ohlajen, a ne prej, ga vzemi iz posode ter zopet osnaži dno kolača.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Mesečno poročilo za junij 1929.

Značilna za ta mesec sta zelo dober začetek in prav slab konec. V prvi tretjini je robinija (akacija) izredno obilno cvetela in medila. Isto velja za travniške cvetice, zlasti za kaduljo (žajbelj). Na prikladni zemlji je napravila obširne modre preproge, ki so nudile čebelam najboljšo pašo. Tudi smreka je kazala nekoliko dni dobro voljo, pa ni prišla tako do veljave kot druga leta, kar je bilo barvi pomladanskega pridelka le v korist. Najboljša dneva sta bila 3. in 9. junij.

Čebele so naglo napredovale in mašile čebelnjakove vrzeli, ki sta jih napravila

zima in bolezen. O odmiranju čebel nismo dobili nobenega poročila.

Kranjiči so dali mnogo rojev. V pravočasno prestavljenih panjih so se medišča hitro polnila. V zadnjem pogledu so se posebno odlikovali Notranjska, Dolenjska (razen Novega mesta) in nekateri kraji severnega in vzhodnega dela mariborske oblasti. Natrcali so lepo množino svetlega cvetičnega medu.

Ko so začeli kositi travnike, je paša nehala. V drugi polovici meseca je deževno vreme preprečilo medenje bujno cvetečih lip in pravega kostanja, ki je cvetel proti koncu meseca.

Mesečni pregled za junij 1929.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	Panj je na teži								Toplina zraka			Dni je bilo								
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil	dkg	dne	C°									
		mesečni tretjini dkg																			
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	650	40	60	2)	50	85	595	—	140	3.	+32	+9	+18.7	29	11	—	3	11	16	10
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	220	20	30	—	—	40	230	—	60	3.	+31	+10	+19.8	28	13	—	2	6	22	10
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	595	20	—	20	175	245	175	—	115	3.	+30	+7	+17.0	30	14	—	1	17	12	12
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	1005	355	105	—	35	125	1305	—	175	9.	+33	+10	+19.2	29	8	—	6	12	12	12
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	535	345	15	—	—	165	730	—	100	9.	+27	+10	+17.7	27	7	—	3	16	11	22
Virmaše pri Šk. Loki (361 m)	A.-Ž.	625	320	—	—	—	200	745	—	110	8.	+28	+12	+15.5	29	11	—	5	16	9	22
Dobrava-Vintgar (577 m)	A.-Ž.	640	210	—	—	—	65	785	—	115	10.	+28	+9	+17.9	24	4	—	5	14	11	1
Dob (305 m)	A.-Ž.	1340	210	10	—	40	50	1470	—	210	9.	+36	+6	+19.7	25	3	—	6	9	15	13
Rova na Gor. (350 m)	A.-Ž.	1000	460	20	35	90	120	1295	—	270	10	+27	+8	+18.3	30	14	—	5	16	9	8
Breg-Križe (483 m)	A.-Ž.	440	180	10	—	40	100	490	—	120	9.	+28	+8	+17.6	29	14	—	5	11	14	7
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	*)	—	—	—	+28	+10	+18.6	26	4	—	6	11	13	19
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	1400	915	180	—	—	105	2390	—	275	10.	+27	+8	+16.5	30	7	—	3	11	16	25
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	1340	1.45	510	—	—	120	3075	—	310	9.	+32	+7	+17.9	29	11	—	2	10	18	19
Krka (300 m)	A.-Ž.	1545	620	—	50	90	170	1855	—	370	10.	+31	+9	+18.7	26	6	—	6	7	17	9
Valpča vas p. Semiču (280 m)	A.-Ž.	1010	840	645	—	—	80	2415	—	250	8.	+27	+9	+17.0	30	12	—	2	21	7	20
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	305	115	25	15	60	240	130	—	70	9.	+34	+8	+19.9	26	10	—	5	6	19	10
Ptuj (221 m)	A.-Ž.	1320	50	—	290	30	—	1050	—	350	3.	+28	+13	+15.5	29	8	—	1	20	9	9
Hrastnik (250 m)	Svoj panj	984	321	—	20	42	302	961	—	184	10.	+33	+9	+19.1	25	10	—	7	14	9	14
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	455	35	—	35	160	125	170	—	105	2.	+22	+8	+14.6	30	13	—	2	20	8	25
Orehova vas p. Marib. (270 m)	A.-Ž.	4.5	170	—	20	110	300	205	—	130	3.	+29	+9	+19.9	29	15	—	4	19	7	17
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	A.-Ž.	190	380	210	—	—	—	680	—	?	?	+25	+5	+14.7	30	13	—	2	17	11	4
Vržej pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	1160	—	—	30	90	133	907	—	270	3.	+31	+8	+20.1	29	13	—	15	7	8	20
Cezanjevci (182 m)	A.-Ž.	860	—	—	50	210	210	390	—	170	4.	+31	+11	+20.0	29	14	—	1	23	6	26
Guštajn (398 m)	A.-Ž.	1450	1365	70	35	—	225	2625	—	330	8.	+29	+8	+17.6	28	3	—	3	10	17	23
Jarenina (262 m)	A.-Ž.	2228	95	25	—	25	80	2243	—	360	7.	+34	+10	+19.3	28	11	—	3	17	10	28
Nedeljica (Beltinci) (170 m)	Amerikanec	**)	—	—	—	—	—	**)	—	—	—	+30	+9	+19.7	26	9	—	5	8	17	24

*) Panj pozimi odmrli **) V sled slabe tehtnice se tehtanje ni vršilo.

Dopisi.

Še enkrat: Minulo čebelarstvo leto.

Piše — c.

Kakor znano, je bila lanska zima za prezimovanje precej ugodna. Ker zazimimo plemenjake vedno na ajdovem medu, so griza in slične nadloge pri nas redke, kvečjemu če pade kak star, ničvreden koš.

Ker so torej čebele dobro prezimile, smo z najlepšimi upi pričakovali porajajoče se pomladi.

Pa je prišlo drugače. Od začetka spomladi so se plemenjaki razvijali precej lepo. Kljub izpremenljivemu vremenu so čebele pridno nosile obožino, matice pa zalegale; ko pa je prišla cveteti črešnja, so na njej že brale živež za prvo silo. Medtem se je vreme poslabšalo in črez nekoliko dni se je pričelo deževje, ki je trajalo tja do začetka maja. Ves ta čas so čebele zelo malo izletavale; nabrале niso čisto nič in tudi zalego so zelo omejile. Kdor je imel kaj srca, je pital, če ne z medom, pa vsaj s sladkorjem. Nekoliko nevednih in zanikarnih čebelarjev, ki mislijo, da čebele ne potrebujejo nobene pomoči več, odkar se je pokazalo prvo cvetje, je plačalo to svojo brezsrčnost s tem, da jim je v neugodnem vremenu padlo nekoliko šibkejših plemenjakov. Cvetja je že bilo, ni pa bilo ugodnega vremena za izlet in meditev.

Sredi maja se je vreme nekoliko izboljšalo. Mislili smo že, da bo vsaj nekoliko popravilo prejšnjo izgubo. Prišli so pa ledeni možje in z njimi nekoliko dni zaporedoma ostra slana, ki je uničila vse cvetje in za več tednov tudi pašo tako, da od travniških cvetic čebele niso dobile niti za sproti.

Umetno je, da so plemenjaki v razvoju zaostali. Kdor ni ves ta čas izdatno pital, ni mogel prevažati, pa tudi roji so bili zelo redki in pozni.

Travniki so odcveteli in minila je košnja. Takrat pri nas neha paša do tedaj, ko se prikaže prva otava. Po travnikih je v otavi mnogo tiste rumene hmeljne lucerne, tako da so ob njenem cvetju travniki čisto rumeni. Stavili smo up v to otavo, ki je po navadi precej izdala, češ, plemenjaki se bodo od nje vsaj do ajde dobro razvili, kakor je bilo drugokrat.

S sušo pri čebelah je prišla tudi znana suša na polju, ki je skozi dolge tedne žgala neusmi-

ljeno. Otava je v rasti zaostala, nazadnje pa se je popolnoma posušila in ves up je usahnil.

Prišla je ajdova setev. Kmetje so sejali in tolkli debele grude, seme pa ni moglo skaliti, ker je bila zemlja globoko pregorela. Vreme je bilo ves ta čas krasno, toda kaj, ko pa je bilo na škodo vsemu rastlinstvu. Še se je pooblačilo, toliko zelenega dežja pa le ni bilo.

Tačas so začela prihajati poročila izpod Krima in s tistih hojevih pasišč, kjer je tako blagoslovljeno medila jelka. Srce se nam je trgalo, ko smo brali poročila o tolikem božjem daru in hodili žalostni gledat čebelice, kako so šumele in niso imele kaj brati.

V avgustu je bilo nekoliko rahlih dežev, bolj rosi podobnih. Ajda je vzkliła, po jarkih je že skoraj cvetela, drugod pa je komaj prišla iz zemlje. Nazadnje se je le »zglihala« in začela cveteti. Po navadi mora začeti cveteti sredi avgusta, tokrat pa se je zakasnila tja do začetka septembra. Tudi dežja je tačas več padlo. Vreme je bilo spčetka za meditev ugodno, plemenjaki pa so bili zaradi poletne suše precej oslabei.

Paša na ajdi se je končala. Ko smo po končani paši pregledovali plemenjake, smo našli prazna medišča, dodane satnice pa neizdelane in s strahom opazili, da so plemenjaki v ajdovi paši močno opešali. Kar je bilo prav močnih panjev, je nanosilo zimsko zalogo in tupatam ujel še kak kilogram, srednji in slabi pa niso nabrali niti za zimsko zalogo. Morali smo slabše združevati ali pa dodajati čebele in zalogo živeža.

Tukaj se je tudi izkazalo premično delo. Dočim se je v panjih s premičnim satjem dalo še odpmoči in se obvarovati občutne izgube, so čebelarji v koših imeli že med letom mrliče, v jeseni pa skoro prazne koše. Komaj da so skupaj spravili za pleme. Marsikateri je med komaj obližnil, kaj še, da bi kaj prodal.

Tako prizadeta je bila naša središka in bližnja okolica.

Vse drugače so odrezali čebelarji na od nas pet ur oddaljenem Ptujskem ali Lükarskem polju. Tam jim je ajdo med rastjo nekolikokrat namočil izdaten dež, da je cvetela prej kot pri nas in v bolj ugodnem vremenu.

Društvene vesti.

UGODNA PRILIKA ZA PRODAJO MEDU.

Kmetijski odsek Ljubljanskega velesejma se obrača na vse čebelarje s sledečim vabilom.

Nekateri čebelarji imajo še od lanskega leta nekoliko neprodanega hojevega medu. Poleg tega so mnogim v letošnji pomladi nanesele čebele znatno množino cvetičnega medu.

Je pa tudi več čebelarjev, ki so premalo znani ali pridéjo težko v stik s kupci, zato jim zaostaja blago ali pa ga morajo oddati po prezniki ceni.

Da nudi vsem čebelarjem priliko, da svoj žlahtni pridelek hitro in dobro spravijo v denar, je preskrbel Kmetijski odsek Ljubljanskega velesejma zanje posebni oddelek na

sejmu, ki se vrši za kmetijske pridelke letos od 31. avgusta do 9. septembra v njegovih prostorih.

Čebelarji imajo prosto izbiro, da prodajajo na sejmskem prostoru med (tudi medico) sami ali pa ga prepuste za prodajo osebi, ki jo bo preskrbel Kmetijski odsek.

Na sejem se more poslati poljubno množino blaga ali pa vzorci. Prodajni prostor je brezplačen, prevoznina gre na račun producenta.

Da se rezervira (prihrani) potrebni prostor, se mora za prodajo namenjena množina blaga ter število in kakovost posod prijaviti do 12. avgusta t. l. na spodnji naslov, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Ker mislimo, da imate tudi vi med naprodaj, vas vabi podpisani odbor najuljudneje, da se v lastno korist poslužite ugodne prilike, ki se vam nudi v omenjenih dneih in prostorih.

Kmetijski odsek Ljubljanskega velesejma.

V Ljubljani, 20. julija 1929.

V. Rohrman l. r., načelnik.

Jos. Verbič l. r., voditelj čebel. oddelka.

Poziv za vrnitev 2. številke. »Sl. Č.« Nekateri čebelarji so dobili na ogled prvo in drugo številko našega strokovnega lista. Eni čebelarji so ostali še nadaljnji naročniki in so si zato te številke pridržali. Drugi pa se na novo niso naročili na list in mnogi lista tudi ne vrnili. Ker nam posebno druge številke zelo primanjkuje, prosim vse čebelarje, ki so prejeli list na ogled, pa ga niso naročili, da pošljejo vse druge številke letošnjega »Čebelarja« tajništvu nazaj. Tajnik.

Poročilo o seji načelstva. Dne 22. junija t. l. se je vršila kratka seja načelstva. Navzočni so bili gg.: predsednik prošt Kalan, Arko, Bukovec, Dermelj, Mesar, Okorn, in Josip Verbič.

Tajnik je poročal o došlih dopisih ter o dopisih, ki jih je odposlal na podlagi sklepov zadnje seje širšega odbora, kar je odbor odobril.

G. prof. Verbič je poročal o predavanju v Dragomlju, ki je bilo dobro obiskano. Strokovno predavanje je imel g. Verbič tudi 9. junija v Podstrmcu ter 2. junija v Radovljici. G. Bukovec je predaval dne 23. junija v Gorjah, g. Okorn pa 9. junija v Metliki.

Načelstvo je nadalje obravnavalo čebelarški tečaj o spoznavanju in zatiranju kužnih čebelnih bolezni ter določilo vse podrobnosti.

Predavanja so prevzeli: g. dr. Kern, šef vet. bakt. oddelka, g. Černe, šef vet. oddelka pri vel. županu, g. prof. Verbič ter g. Okorn. Tečaj se je določil za 15. in 16. julija, in sicer deloma na bakteriološkem oddelku, deloma v Marijanišču. Za tečaj se je prijavilo do seje 19 čebelarjev, ki so bili vsi sprejeti.

Po poročilu g. prof. Verbiča o prošnji, da bi se ustanovila opazovalna postaja v Št. Rupertu ter o kmetijski razstavi, ki se bo vršila v jeseni na velesejmu, je g. predsednik sejo zaključil.

Poseben vlak za prevoz čebel v ajdo. Kakor vsako leto, bo vozil čebelarški vlak tudi letos čebele na ajdovo pašo, in sicer od Boh. Bistrice in Kranjske gore do Trebnjega, eventualno do Novega mesta. Natančen datum bom sporočil prizadetim podružnicam na Gorenjskem pismenim potom, ko dobim tozadevna poročila od podružnic. Vsi ostali čebelarji ob označeni progi pa bodo obveščeni potom naših dnevnih časopisov (»Slovenca«, »Jutra« in »Slov. Naroda«) v začetku meseca avgusta. Tajnik.

Čebelarški pridelki na jesenskem velesejmu. Uprava Ljubljanskega velesejma je naprosila naše društvo za posredovanje med čebelarji, da bi tudi na letošnji jesenski razstavi, ki bo od 31. avgusta do 9. septembra, razstavili čebelarске predmete, posebno pa med v večji množini. Po sklepu seje načelstva z dne 22. junija t. l. se jesenska razstava na velesejmu vsem čebelarjem toplo priporoča s pozivom, da razstavijo člani kolikor mogoče mnogo predmetov, vendar pa bodo morali za razprodajo medu sami skrbeti.

Podružnične vesti.

Ljubljanska podružnica ima odborovo sejo v torek 20. avgusta t. l. ob 8 zvečer pri »Nacetu«.

Podružnica v Dobropoljah je imela svoj redni letni občni zbor na novega leta dan v zadruhi v Dobropoljah. Izvoljen je bil stari odbor.

Podružnica na Krki je imela občni zbor dne 6. januarja t. l. Od devetih članov je bilo navzočnih pet. V svojem nagovoru se je spomnil predsednik blagopokojnega člana Jožeta Bregarja iz Znojil, ki je umrl 28. avgusta t. l. Jože Bregar je bil ustanovitelj naše podružnice in njen prvi predsednik, izvoljen na ustanovnem občnem zboru dne 19. maja 1907. Bil je z malimi izjemami ves čas naš najagilnejši član. Jeklen značaj, vztrajna marljivost in vedno vesela narava so dičile njegovo osebo. Čebelice so mu bile vzvišen vzor neutrudljivosti. Potreben počitka, je prepustil domačijo svojemu sinu, a sebi je ustvaril nov dom. Od ranega jutra do poznega večera je obračal zemljo in kopal kamenje, urejajoč si svoj »gruntec«. Veselo pevajoč se je kosal s čebelicami, kdo si uredi lepše in udobnejše bivališče. Kakor neumorna delavnost prezgodaj pretrga čebelicam nit življenja, tako je tudi on opešal pod pezo svojega trpljenja

in nevarno obolel. Da bi si olajšal bolečine revmatizma, se je še zadnje čase posluževal zdravilnih pikov svojih ljubljensk, a rešiti ga niso več mogle. Še zadnji teden pred smrtjo sva kramljala o čebelicah in kovala načrte za bodočnost. — Čebelarji, ohranimo mu blag spomin!

Podružnica je dobila v tem poslovnem letu opazovalno postajo v šolskem čebelnjaku, ki bo kazala uspehe čebelarjenja v naši dolini.

Stanje blagajne kaže 106 Din prebitka, vsekakor premajhno premoženje, da bi mogli nuditi članom kakih gmotnih koristi. Podružnica bi neobhodno potrebovala točilo in stiskalnico za vosek, a kje dobiti kritja? Zato bi bila obljubljena podpora oblastnega odbora in osrednjega društva zelo dobrodošla in prosimo merodajne činitelje, da nam jo čimprej izposlušajo. Odbor je ostal stari.

Člani naprošajo osrednje društvo, da bi se članarina znižala. — A. Intihar.

Podružnica Sv. Benedikt v Slovenskih goricah je imela svoj občni zbor dne 1. januarja t. l. V starem letu je imela 12 udov. — Priredila je en poučen shod, na katerem je govoril g. Ivan Juraničič. — Dohodkov je bilo 849/25 Din, stroškov pa

422 Din, ostane torej gotovine 427.25 Din. — Izvoljen je sledeči odbor: Fr. Sal. Gomilšek, pri Sv. Benediktu, predsednik, Tomaž Kralj, pos. v lhovi, podpredsednik, Matija Mavrič, pos. v Negovi, tajnik, Janez Vrbošt, pos. pri Sv. Benediktu, blagajnik, Blaž Urbanič, pos. na ščavnici in Ciril Vreča, pos. na ščavnici, odbornika. — Podružnica bo zopet priredila poučni shod in povabila za govornika g. Jurančiča. — Tudi bo priredila več izletov k našim najboljšim čebelarjem. — Fr. Sal. Gomilšek, predsednik, Matija Mavrič, tajnik.

Krtinska podružnica. Letos se je začela podružnica razveseljivo gibati. V zadnjem času je priredila pod svojim okriljem kar dva poučna tečaja. Posebno razveseljivo dejstvo vidim v nepričakovano veliki udeležbi. Od daleč in blizu so prihiteli člani in privedli čebelarje sosedje, da se strokovno izpopolnijo.

V nedeljo 29. aprila t. l. se je vršil prvi poučni tečaj v Moravčah pri čebelnjaku g. kaplana Jermana, v prijaznem, solnčnem kotičku se je zbralo 37 čebelarjev in pet nadebudnih čebelarčkov, ki so vsi pazno sledili predavateljevim izvajanjem. Nepričakovano visoko število udeležnikov priča o napredku čebelarstva v Moravški kotlini. Predaval je šolski upravitelj g. J. Mayer iz Doba, in sicer o razvoju čebele same in o razvoju čebelne družine. Sledilo je nekaj misli o čebelarjenju v A.-ž. panjih, ki so se zadnji čas začeli širiti tudi okoli Moravč. V prostem razgovoru po končanem predavanju se je zrcalilo veliko razumevanje in zanimanje vseh navzočnih.

Drugi poučni tečaj se je vršil v Dobu dne 5. maja t. l. pri čebelnjaku šolskega upravitelja g. Mayerja. Takoj popoldne se je pred čebelnjakom zbralo 26 vnetih čebelarjev in smo razpravljali o letošnji zimi, ugibali letošnjo medeno žetev ter se razgovarjali o tej in oni čebelarski stvari. Nato nam je predavatelj, g. referent J. Okoren, podal smernice, kako je ravnati pri raznih pojavih čebelnih bolezni, zatem pa je govoril o smotreni izreži matic. Po končanem predavanju, ki so mu vsi sledili z velikim zanimanjem, so si mlajši čebelarji ogledovali čebelnjak in urejevanje čebelnih družin, starejši čebelarji pa so obsipali g. predavatelja z vprašanji, da jim je komaj sproti odgovarjal. Tudi ta tečaj je uspel nepričakovano lepo. — J. M.

Podružnica v Kozjem je imela občni zbor dne 10. marca t. l. Po otvoritvi zбора se je tajnik spomnil umrlega predsednika podružnice, g. Antona Mačka, posestnika v Kozjem, ki je bil dolga leta zvest podružnični član in predsednik v najtežavnejši dobi. V veliki meri je njegova za-

sluga, da se podružnica ni razšla. Slava mu! — V tekočem letu je bilo delovanje podružnice ugodno. Članov je imela 13, torej 9 več, nego v letu 1927. Vobče se opaža, da v okraju zanimanje za čebelarstvo raste. Podružnica je posojala članom točilo, a blagajnik in tajnik sta izdelovala brezplačno satnice vsem tistim članom, ki so poslali potrebni vosek, Istotako je odbor skrbel, da so vsi člani prejemale glasilo, ter je članom rade volje dajal pojasnila, oziroma nasvete. — Iz blagajnikovega poročila sledi, da je imela podružnica dohodkov 588.25 Din, izdatkov 463 Din, tedaj prebitka 125.25 Din. — Novi odbor se je konstituiral takole: Ivan Slavec, šolski upravitelj v Kozjem, predsednik, Ivan Maček, posestnik v Kozjem, tajnik, Franc Jevšnik, posestnik v Kozjem, blagajnik, Vinko Drobnič, posestnik v Virštanju, odbornik. — Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da povabi naša podružnica vnetega čebelarja, g. Vinka Drobniča, da bi predaval članom o čebelarjenju v Žnideršičevih panjih. S čebelarskim pozdravom — Ivan Slavec.

Podružnica v Selcih je imela svoj občni zbor dne 1. januarja t. l. Račun za leto 1928., ki izkazuje 840 Din prejemkov, 758 Din izdatkov in 82 Din prebitka, je bil soglasno odobren. — V odbor so izvoljeni vsi dosedanji odborniki. — Sklenjena je nabava stiskalnice za vosek. — Po občnem zboru se je vpisalo nekoliko novih članov, katerih šteje podružnica sedaj 27. Za znaten napredek glede števila članov gre hvala načelniku g. Fr. Bogataju, ki se sploh veliko trudi za napredek in procvit naše podružnice.

Podružnica za Maribor in okolico je imela občni zbor dne 6. januarja 1929 ob povoljni udeležbi članov. Ko so podružnični funkcionarji podali svoja poročila, je bil izvoljen z malimi izpremembami stari odbor s predsednikom Ferjančičem na čelu. — Na občnem zboru se je razpravljalo tudi o potrebi preskrbovanja s čebelarskimi potrebščinami. Sklenilo se je, ponovno zaprositi osrednje društvo v Ljubljani, da v to svrhu primerne ukrene. Odboru se je naročilo, naj nakupi stiskalnico za vosek za rabo podružničnih članov. — Po končanem občnem zboru je imel podružnični predsednik g. Ferjančič pregledno predavanje o nosemi. — Občni zbor se je ugotovil, da je v mariborski okolici več čebelarjev, ki niso organizirani in ki čebelarijo prav nemarno. Pozval je člane, naj pri vsaki priliki vplivajo na neorganizirane čebelarje, da se pridružijo našim vrstam. — Občni zbor je izrazil željo, da bi se v Mariboru kmalu otvorila zaloga čebelarskih potrebščin, kar bi gotovo ugodno vplivalo na razvoj umnega čebelarstva. — Tajnik.

Drobiž.

† **Janez Pirc**, najstarejši čebelar v Kompolju, je umrl v visoki starosti. Čebelaril je 58 let, a vedno v kranjičih, kar mu je tudi največ neslo. Čeprav star, se je vendarle precej zanimal in tudi trudil, da se je ustanovila pri nas podružnica. Bil je zvest član društva. — Naj mu sveti večna luč!

Rekord v pravilnem kuhanju voska je dosegel čebelar, ki je prinesel v naš blagovni oddelek velik kolač voska, katerega je bil toliko časa kuhal in čistil, da je postal črn ka-

kor oglje. V delavnici za satje je bil kolač predmet velike pozornosti. Postavili smo ga na tla in ga primerjali s črnino čevljev, pa je bil kolač lepše črn nego zaprašen čevljev. — Dragec neznani, ki si kuhal ta vosek, udeleži se prvega tečaja za kuhanje voska. Tam boš videl, da je vosek pravzaprav rumen...

Nenavaden lov roja. Čebelar Peter Pavlin mi je pravil, da je tomišeljski g. župnik opazil vrh Krima roj, ki se je pomikal po zraku. Začel je vanj metati prst in ga je res ustavil. Ker

ni imel pri sebi ničesar razen ročnega kovčega, je roj ogrebel kar v ta »panj« in srečno prinesel domov.

Takih najdenčkov se vsak čebelar posebno vzradosti. Zato vemo, da ga je bil g. župnik bolj vesel, nego če bi našel zlat ništrc. Naj mu bo v veliko veselje!

Teorija in praksa. Prošla zima je pobrala več panjev, nego domnevamo. Obseg katastrofe je nepregleden. Točnih podatkov o izgubah sploh ni in se naše sodbe opirajo zgolj na ustna sporočila posameznikov.

Največje izgube imajo čebelarji po krajih, kjer je lani medila jelka. Ponekod so izgubili do 90 odstotkov plemenjakov. Nekatera velika čebelarstva so prišla tako rekoč na nič.

Sedaj obnavljajo čebelarji svoja čebelarstva. Zanimivo je, da se obnova vrši večinoma s pomočjo kranjičev, ki so letos spomladi prišli do svoje stare časti. Čebelarji, ki imajo panje s premičnim delom, so jih pokupili zelo mnogo ter čebele preselili v A.-Ž. panje.

Proti takemu načinu obnove čebelarstva seveda ni nikakih pomislekov, ako bi čebelarji pri tem upaževali, da selijo zdrave čebele v okužene panje in da je treba panje poprejemeljito razkužiti. Tega pa večinoma niso storili. Panje so le za silo ostrgali in čebele vanje napodili. Satje iz kranjičev so prirezali v satnike, čebelam pa dodali satje iz panjev, ki so čez zimo pomrli. Dodano satje je bilo močno ponesnaženo od trebeža grize (noseme).

Toliko se je že pisalo o tem, da je ponesnaženo satje za čebele nevarno, pa je bilo vse le bob v steno. Na litre tinte se je porabilo, da se čebelarji opozore na nevarnost nerazkuženih panjev, pa pride prilika in nekateri napredni čebelarji pokažejo prvi, da vkljub vsemu ne vedo, kaj je pri čebelarstvu higijena. Če bi to počenjal čebelarček začetnik, mu ne bi smeli zameriti; od izkušenih, naprednih čebelarjev pa nismo pričakovali tolike lahkomiselnosti.

Ti pojavi nas uče, da dobrohotna poučna beseda malo zaleže. Zdi se, da nam je treba zakonov, ki jih bodo oblasti izvrševale z vso strogoostjo. Nekateri ljudje so navajeni, da se uklonijo le sili, ne pa pameti, oziroma lastnemu preudarku. V Sloveniji ne zadostuje, da kužne bolezni čebel ugotavljamo, marveč jih bo treba z vso odločnostjo, doslednostjo in — brezobzirnostjo pobijati. Z lepa namreč ne bo šlo, pa ne bo šlo.

Debele ali tanke satnice? So čebelarji, ki imajo radi prav tanke satnice, nekateri pa take, ki so »kosmate« (debelejše). Celo take zahtevajo, ki so izredno debele. V Gorjah mi je pravil čebelar, da so zanj uporabne le prav

izredno debele satnice, ker so zelo trdne in se ne podrejo pri prevažanju A.-Ž. panjev visoko v planino (1400 m).

Naravno je, da so za take prilike boljše debelejšje satnice. Za prevažanje po strmih hribovskih potih pa morajo biti tudi na poseben način zažičene, kajti enostavni pokončni ali pa podolžni način zažičevanja se tod ne obnaša, ker so pota strahovita. Omenjeni čebelar (g. Rožič) mi je pravil, da je pot na planino tako naporna, da moreta peljati konj in vol — običajna gorjanska priprega — le sedem A.-Ž. panjev hkrati in da mora na mnogih krajih še čebelar voz potiskati, da živina ne omaga. Ko pridejo na cilj, so vsi premočeni: čebelar, živina in bržkone tudi čebelice...

Za take posebne prilike splošna navodila o načinu zažičevanja in o debelini satnic niso merodajna. Tu kaže le praksa, kaj velja, kaj pa ne.

† **Wilhelm Wankler**, oče moderne načina vzreje matic, je umrl dne 18. aprila t. l. v starosti 74 let. Njegove zasluge za izpopolnitev tehničnih pripomočkov za vzrejo matic so resnično velike, še večje pa, kar se tiče načina vzreje. Nemški čebelarji bodo Wanklerja težko pogrešali.

Vseslovanski čebelarški kongres se bo vršil dne 16. in 17. avgusta t. l. v Poznanju na Poljskem. Kongres bo združen z veliko čebelarstvo razstavo, ki jo otvorijo dne 15. avgusta t. l.

Za udeležence kongresa so izposlovane znatne ugodnosti in olajšave tako glede vožnje po železnici kakor glede nastanitve.

Če bo kdo izmed slovenskih čebelarjev tako srečen, da se kongresa udeleži, naj se spomni »Slovenskega Čebelarja« in mu pošlje kratko poročilo o poteku tega kongresa.

Centralna pčelarska zadruga v Zagrebu je imela nedavno občni zbor, na katerem je bil podan račun o poslovanju za l. 1928. Bilanca izkazuje 157.37 Din čistega dobička. Medu je bilo prodanega 12.500 kg, voska 1930 kg, čebelarških potrebščin za 107.000 Din. Stroški režije znašajo 76.716-73 Din.

Ob koncu leta je imela zadruga 334 članov, ki so vplačali 1120 deležev v iznosu 28.000 dinarjev.

Česa pogrešamo v jugoslovanskih čebelarških listih? Sistematičnih poročil o čebelarških pridelkih! V tem pogledu smo neverjetno zaostali. Le kdaj pa kdaj priobčita ta ali oni časopis skromno poročilce, pa še to ima le krajeven pomen. Temeljitega pregleda o čebelarški letini v državi ni najti nikjer.

Mislím, da bi se »Savez jugoslovanskih pčelarskih društev« moral za to stvar zavzeti,

ker je važno, da imamo glede letine točen pregled. Stvar je mogoče z lahkoto organizirati, če je le količkanj dobre volje. Prav te pa menda manjka?!

Letošnja letina v Jugoslaviji izven Slovenije je bila ponekod še precej zadovoljiva. Hrvaška in Slavonija imata zopet nekoliko medu, prav tako Bačka in Vojvodina, kjer je robinija (akacija) medila prav povoljno. Dalmatinski čebelarji ponujajo zopet svoje specialitete: med od rožmarina in od prave kadulje (žajblja), kar dokazuje, da so čebele mogle pomladansko pašo izkoristiti. Iz Srbije in Bosne manjka poročila. Množine doslej pridelanega medu ne bodo prevelike in utegnejo komaj zadoščati za domačo potrebo.

Cene medu so si nekoliko opomogle. Pri kupčiji na debelo se sučejo okoli 18 Din. V Sloveniji so ponekod pridelali precej pomladanskega medu, pa vse kaže, da ga bodo čebelarji lahko razpečali. Bomo videli, kaj porēe ajda!

Cena vosku je nekoliko nazadovala, ker ni po njem povpraševanja. Ponujajo ga precej. Lep vosek plačujejo sedaj po 44 do 46 Din kg. Tudi iz Hrvaške ponujajo večje količine.

Cene medu na svetovnem tržišču. Dobili smo v roke oferto veletrgovine z medom v Bremenu na Nemškem, ki ponuja najrazličnejši ameriški in ruski med. Cene se gibljejo od 40 do 60 mark za 50 kg loco Bremen in veljajo za nezacarinjeno blago. Cene so sledeče (po kakovosti medu): Domingo 40—44 mark; Havana 35—43 mark; Trinidad 36—43 mark; Haiti 44—45 mark; Čile 36—38 mark; Kalifornija: alfalfa 44—49 mark; deteljni 49 do 52 mark; pomarančni 57 mark; Rusija: cvetični 49-50 mark, lipovec 59-50 mark. Ves med je označen za prvovrstno, trcano blago.

Ameriški med stane povprečno 100 Mark meterski stot, t. j. 1360 Din (13:60 Din en kg), ruski lipovec pa 120 mark, t. j. 16 Din 1 kg. Ta med je izmed vseh najdražji.

Poročilo te tvrdke omenja, da se cene medu na svetovnem tržišču polagoma zvišujejo kljub temu, da prihajajo iz Amerike veliki tvori blaga.

Ponudba te tvrdke je zanimiva tudi zaradi tega, ker je iz nje razvidno, da je ves med strogo sortiran po barvi in po okusu.

Novo čebelarstvo postaja je ustanovil »Savēz jugosl. čebel. društev« v Sremskih Karlovcih. Vodi jo prof. Sima S. Grozdanić. Postaja je menda ustanovljena v glavnem zaradi proučevanja in ugotavljanja čebelnih bolezni.

Kaj je dalo povod za ustanovitev nam ni znano.

Nova točila pri našem blagovnem oddelku so v vsakem pogledu brezhibna. Material je izvrsten, sestava pa tako solidna, da boljša ne more biti. Takih trcalnic ne izdelujejo niti v tujini. Po dolgoletnih prizadevanjih smo končno vendarle dosegli, da lahko doma izdelujemo brezhibna točila in da smo postali tudi v tem pogledu neodvisni od tujine.

Reči moram, da tudi naš blagovni oddelek napreduje in da bo prej ali slej v stanu ugoditi prav vsem željam naših čebelarjev, tudi takim, ki jim sedaj ni bilo mogoče.

Kdaj zapusti matica pri rojenju panj? Letos sem opazoval roječi panj in pazil zlasti na matico. Bila je skoraj med zadnjimi čebelami. S tem pa ne trdim, da je to pri vseh izpršenih maticah enako, kajti dognano je, da gre ena prej, druga pozneje iz panja, nekatere pa celo nočejo z rojem, ampak ostanejo doma, da se mora roj vrniti v panj in pozneje vnovič rojiti. Potem se utegne zgoditi z matičo tista gorenjska: »Štirje troti plešejo, štirje trobentajo, matico ven vlečejo, od zadej jo becājo« ...

Kadar se med v satju strdi, kar se tudi v Sloveniji ponekod pripeti, si čebelar ne ve pomagati. Tako se je zgodilo pred leti čebelarjem v okolici Škofje Loke, čebelarjem v Bohinju in tudi drugod. Tak med je treba s sata postrgati, in sicer s primerno strguljico ali pa z nožem. Strgati moramo toliko časa, da ostane od sata samo še srednja stena. Nastrgani med je treba v mlačni vodi raztopiti (10 l na 50 kg), nato pa precediti, da odstranimo voščine. Kadar je prilika in se nam zdi primerno, začnemo z raztopino pitati panje in jih pitamo neprestano toliko časa, da so medišča dobro zanesena. Potem pa točimo. Seveda moramo med topiti šele tik pred pitanjem, t. j. en dan prej; kajti, če bi raztopina stala več dni, bi začela kipeti.

Na ta način sem si jaz letos pomagal. Natočil sem lep med. Razume se, da so čebele tudi zahtevale svoj delež. V svoje začudenje sem pa ugotovil, da se je med v satju polagoma zopet začel trditi. S točenjem tedaj ne smemo odlašati.

Tečaj za spoznavanje čebelnih bolezni se je vršil v Ljubljani dne 15. in 16. julija t. l.

Reči moramo, da je prireditelj v vsakem oziru uspela. V tem pogledu gre hvala vsem, ki so tečaj organizirali, vodili in predavali.

Obširneje poročilo objavimo v prihodnji številki.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	120	—
Euskol, 3 kosi, novo impregnirani	2	—
Kadilniki (boljši)		
Kadilniki		
Čebelarska kapa s tkanino	40	—
Čebelarska kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	30	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	40	—
Čebelarske pipe (pihalnik Dathe)	55	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	6	—
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	28	—
Čebelarske rokavice	60	—
Samokadilnik »Vulkan«	120	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	16	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice, garnitura (štiri barve)	18	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2.— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konzerviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine	130	—
Gonilo najnovejšega sistema	200	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	10	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	140	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 1/2 kg	3	—
Isto à 1 kg	4	—
Isto à 5 kg	8	—
Pločevinaste posode za med, za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Odtočna štula	70	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu (dvojno)	60	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	2	50
Pločevinasto točilo za 3 satnike	950	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	24	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelačo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	55	—
Satnice, 1 kg	70	—
Svetiljke za zalivanje satnic »Gratze«	42	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Žica v klobčiču, pocinjena	4	—
Žica, najfinejša, v originalnem zavitku, 1 zavitek	6	—
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	285	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	325	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1.—	6	—
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1:50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1:0	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4.—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —50	2	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —25	—	50
h) ¼ kg kvačic	4	—
i) kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	38	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojšča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	120	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	28	—
Klešče za gorško stavbo	25	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	50	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Odvijač za vijake	3	—
Jeklina šablona in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarških potrebščin, voska in medu ter na ta način pomoči tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvovrstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.